

МІЖНАРОДНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
«ЄВРОПЕЙСЬКА ШКОЛА БІЗНЕСУ»**

Кафедра менеджменту та економіки

УЗГОДЖУЮ

Директор Навчально-наукового
інституту «Європейська школа
бізнесу»

" 03 " " 09 " О. Власенко
2021 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри менеджменту
та економіки

" 03 " " 09 " Ю. Ремига
2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОПЕРАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти:	Перший (бакалаврський) рівень
Ступінь вищої освіти:	бакалавр
Галузь знань:	07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність:	073 «Менеджмент»

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:

Приватний заклад вищої освіти «Міжнародний європейський університет».

Робоча програма навчальної дисципліни розроблена на основі навчальних планів №073б/21-01, №073бз/21-02, №073п/21-03, №073пз/21-04, схвалених на засіданні Вченої ради університету (протокол №7 від 01.07.2021 р.).

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Завідувач кафедри менеджменту та економіки,
кандидат економічних наук, доцент

Ю. Ремига

Робоча програма навчальної дисципліни обговорена та схвалена на засіданні кафедри менеджменту та економіки, протокол № 8 від «02» 09 2021 р.

Завідувач кафедри менеджменту та економіки

Ю. Ремига

Гарант ОП

Ю. Ремига

Плановий термін між ревізіями – 1 рік
Контрольний примірник

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Операційний менеджмент» складена відповідно до Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт) першого (бакалаврського) рівня галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент».

Опис навчальної дисципліни (анотація). Дана навчальна дисципліна є теоретичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця в області менеджменту. Вивчення дисципліни забезпечує одержання необхідних теоретичних знань та практичних навиків з питань внутрішньогосподарського обліку. Знання дисципліни надає можливість підвищити якість менеджменту, і, як наслідок, забезпечити стабільний розвиток бізнесу підприємства.

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 07 «УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ»	<u>Нормативна</u>	
Розділів – 2	Спеціальність: 073 «Менеджмент»	Рік підготовки	
Змістових розділів – 2		4-й	4-й
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
		7-й	7-й
		Лекції	
		14 год.	4 год.
Тижневе навантаження: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4, 4		Практичні	
		14 год.	4 год.
	Самостійна робота		
	62 год.	82 год.	
	Освітній рівень: Перший (бакалаврський) рівень	Вид контролю:	
		<u>іспит</u>	<u>іспит</u>

Предметом вивчення навчальної дисципліни є процеси управління підприємствами, які пов'язані із здійсненням внутрішньогосподарського обліку з метою оптимізації фінансових потоків.

Міждисциплінарні зв'язки: навчальна дисципліна «Операційний менеджмент» базується на знаннях таких дисциплін, як «Економічне планування та прогнозування», «Менеджмент», «Економічний аналіз» та взаємопов'язана з дисциплінами «Аналіз господарської діяльності підприємств», «Логістика», «Організація підприємницької діяльності», «Контролінг».

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. **Мета** – формування у майбутніх менеджерів умінь розроблення операційної стратегії, створення та виконання галузевих операційних систем як основи забезпечення досягнення місії організації.

1.2. Основним **завданням** усвідомлення того, що операційна система є однією з найважливіших складових будь-якого підприємства, через що спеціалісту в галузі управління потрібне ґрунтовне знання основ та категорійного апарату операційного менеджменту; - уміння розробляти операційну стратегію підприємства; - вміння здійснювати менеджмент якості та управляти продуктивністю операційної діяльності організації; - знання особливостей операційного менеджменту на підприємствах різних галузей.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати: теоретичні основи особливостей операційного менеджменту; освоєння категорійного апарату операційного менеджменту вміти: на практиці застосувати теоретичні знання набуті при вивченні дисципліни; розробляти операційну стратегію підприємства

1.3. **Компетентності та результати навчання**, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті).

Згідно з вимогами стандарту дисципліна забезпечує набуття студентами **компетентностей**:

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.
Загальні компетентності	ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК 1. Здатність визначати та описувати характеристики організації. СК 4. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними. СК 5. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту СК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

Деталізація компетентностей відповідно до дескрипторів НРК у формі «Матриці компетентностей».

Матриця компетентностей

№	Компетентність	Знання	Уміння / навички	Комунікація	Автономія та відповідальність
Інтегральна компетентність					
1.	здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.	концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання	поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання	донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації збір, інтерпретація та застосування даних; спілкування з професійних питань, у т.ч. іноземною мовою, усно та письмово	управління складною технічною або професійною діяльністю чи проектами; спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах; формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти; організація та керівництво професійним розвитком осіб та груп; здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії
Загальні компетентності					
2.	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.	концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання	поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання	донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації збір, інтерпретація та застосування даних; спілкування з професійних питань, у т.ч. іноземною мовою, усно та письмово	управління складною технічною або професійною діяльністю чи проектами; спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах; формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти; організація та керівництво професійним розвитком осіб та груп;

					здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності					
3.	<p>Здатність визначати та описувати характеристики організації.</p> <p>Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними.</p> <p>Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту.</p> <p>Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.</p>	<p>концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання</p>	<p>поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання</p>	<p>донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації</p> <p>збір, інтерпретація та застосування даних;</p> <p>спілкування з професійних питань, у т.ч. іноземною мовою, усно та письмово</p>	<p>управління складною технічною або професійною діяльністю чи проектами;</p> <p>спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах;</p> <p>формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти;</p> <p>організація та керівництво професійним розвитком осіб та груп;</p> <p>здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії</p>

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна:

Програмні результати навчання	<p>ПРН 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.</p> <p>ПРН 5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.</p> <p>ПРН 7. Виявляти навички організаційного проектування.</p> <p>ПРН 8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.</p> <p>ПРН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.</p> <p>ПРН 20. Демонструвати навички використання інформаційних, комунікаційних та інноваційних технологій.</p>
--------------------------------------	---

Результати навчання:

Після опанування дисципліни студент повинен **знати:**

- використовувати аналітичний та методичний інструментарій дисципліни;
- спроможність розробляти та впроваджувати оптимальні рішення щодо управління розвитком суб'єктів економічної діяльності.

уміти:

- аналізувати ситуацію та розробляти пакет управлінських рішень;
- демонструвати вміння абстрактно мислити застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

На вивчення навчальної дисципліни «Операційний менеджмент» відводиться 90 години 3 кредити ЄКТС.

ЗМІСТОВИЙ РОЗДІЛ 1 ОПЕРАЦІЙНА СИСТЕМА ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ОПЕРАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

Тема 1. Введення в дисципліну «Операційний менеджмент».

Виробництво як процес перетворення ресурсів організації у продукцію. Об'єктивні закономірності управління операційним процесом. Природа операційної функції. Галузеві особливості операційної функції. Сутність і місце операційного менеджменту в системі менеджменту організації. Взаємозв'язок операційного менеджменту з іншими функціональними видами менеджменту. Виробничий та операційний менеджмент: спільні та відмінні характеристики. Особливості операційного менеджменту: цілі та основні завдання. Принципи, функції та методи операційного менеджменту.

Тема 2. Операційна інфраструктура підприємства.

Стратегічні питання, що вирішуються в операційному менеджменті. Сутність та етапи розробки операційної стратегії організації. Формування стратегії виробництва товару. Розробка стратегій процесу. Типи процесів: сфокусований на процесі, на продукті та процесі, який повторюється. Порівняння стратегій процесів. Особливості стратегій сервісних процесів. Вплив життєвого циклу на операційну стратегію. Застосування —дерева рішень у проектуванні товару або процесу.

Тема 3. Планування діяльності транспортного господарства.

Сутність системного підходу до управління операційною системою. Операційна система як об'єкт управління. Особливості та властивості операційної системи. Складові операційної системи: перероблююча підсистема, підсистема забезпечення та підсистема планування і контролю.

Класифікаційні підходи до операційних систем. Одиначні (проектні) системи. Дрібносерійні системи. Системи масового виробництва. Системи з безперервним процесом.

Тема 4. Операційна система.

Поняття операційної діяльності підприємства. Склад основних ресурсів як вхідних факторів операційної діяльності. Виробнича потужність підприємства. Товари, послуги як результат операційної діяльності підприємства. Операційні процеси організації — основа функціонування та розвитку операційної системи.

Тема 5. Види операційних систем.

Принципи організації операційних процесів. Типи операційних процесів, їх ознаки. Організація операційного процесу у просторі і часі. Поняття, структура та тривалість операційного циклу. Особливості управління за фазами операційного циклу підприємства.

ЗМІСТОВИЙ РОЗДІЛ 2 УПРАВЛІННЯ ПОТОЧНИМ ФУНКЦІОНУВАННЯМ ОПЕРАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ

Тема 6. Конкурентоспроможність підприємства та операційна стратегія .

Сутність, цілі та етапи проектування операційної системи. Критерії та фактори проектування операційної системи. Соціотехнічний підхід до розробки операцій. Сучасний рівень розвитку операційних систем. Системи автоматизованого проектування. Автоматизовані системи управління виробництвом. Системи автоматизованого складування та подачі товарів. Гнучкі виробничі системи. Відмінності у проектуванні товару та послуги. Прийняття рішень з просторової організації підприємства. Схеми розміщення та масштаби виробничих потужностей. Розміщення приміщень і обладнання сервісних підрозділів підприємства.

Тема 7. Прийняття управлінських рішень в операційному менеджменті.

Стратегічне, тактичне та оперативне планування операцій. Управління матеріально-технічним забезпеченням. Функції, завдання та основні вимоги до оперативного управління виробництвом. Зміст і фази оперативного управління. Організація диспетчеризації виробництва. Види систем оперативного управління виробництвом. Контроль операційного процесу. Контроль якості сировини, матеріалів та 7 послуг. Роль і завдання управління матеріальними ресурсами та за-пасами. Методи управління запасами. Система управління запасами — точно у термін. Мотивація у системі операційного менеджменту.

Тема 8. Операційна діяльність підприємств.

Сутність проектного підходу до управління операційною системою. Життєвий цикл проекту. Планування проектів. Поопераційний перелік робіт. Створення робочих графіків за допомогою діаграм Г. Гантта. Контроль проектів. Методи сітьового планування: переваги та недоліки. Техніка управління проектами методом оцінювання та розгляду програми (PERT) та методом критичного шляху (CPM).

Тема 9. Проектування виробів і послуг.

Загальний менеджмент якості (TQM). Поняття, значення та фактори забезпечення якості товарів та послуг. Показники якості та методи їх оцінювання. Нормативи якості товарів та послуг. Планування якості. Організаційне забезпечення якості. Інструменти контролю якості. Аналіз програм забезпечення якості У. Е. Демінга, Д. Джурана, П. Кросбі, К. Ішакава та ін. Підхід з точки зору загального менеджменту якості. Групи з управління якістю.

Тема 10. Планування операційних процесів.

Продуктивність операційної діяльності як основна мета операційного менеджменту. Комплексний підхід до питань продуктивності. Показники результативності функціонування операційних систем. Моделювання процесу управління продуктивністю операційної системи.

Тема 11. Планування виробничих потужностей.

Фактори, що впливають на динаміку продуктивності організації. Шляхи підвищення продуктивності організацій. Особливості операційного менеджменту в різних галузях економіки.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий розділ 1. Контролінг: сутність, функції, види та основні завдання												
Тема 1. Введення в дисципліну «Операційний менеджмент».	10	2	2	-	-	6	10	2	-	-	-	8
Тема 2. Операційна інфраструктура підприємства.	9	2	1	-	-	6	8	-	-	-	-	8
Тема 3. Планування діяльності транспортного господарства.	9	2	1	-	-	6	8	-	-	-	-	8
Тема 4. Операційна система.	8	1	1	-	-	6	11	-	2	-	-	9
Тема 5. Види операційних систем.	8	1	1	-	-	6	9	-	-	-	-	9

<i>Разом за змістовим розділом 1</i>	44	8	6	-	-	30	46	2	2	-	-	42
Змістовий розділ 2. Контролінг у системі прийняття управлінських рішень												
Тема 6. Конкурентоспроможність підприємства та операційна стратегія .	7	1	1	-	-	5	6	-	-	-	-	6
Тема 7. Прийняття управлінських рішень в операційному менеджменті.	8	1	2	-	-	5	8	2	-	-	-	6
Тема 8. Операційна діяльність підприємств.	7	1	1	-	-	5	9	-	2	-	-	7
Тема 9. Проектування виробів і послуг.	7	1	1	-	-	5	7	-	-	-	-	7
Тема 10. Планування операційних процесів.	9	1	2	-	-	6	7	-	-	-	-	7
Тема 11. Планування виробничих потужностей.	8	1	1	-	-	6	7	-	-	-	-	7
<i>Разом за змістовим розділом 1</i>	46	6	8	-	-	32	44	2	2	-	-	40
Усього годин	90	14	14	-	-	62	90	4	4	-	-	82

4. ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Суть та значення операційного менеджменту	2
2.	Операційний менеджмент як різновид функціонального менеджменту	2
3.	Операційна система організації: структурно-процесна характеристика	2
4.	Організаційні аспекти та інструментарій прийняття управлінських рішень в операційному менеджменті	1
5.	Виробнича стратегія і конкурентоспроможність підприємства	1
6.	Планування та проектування операційного процесу на підприємстві. Управління проектами	1
7.	Управління операційною структурою на підприємстві	1
8.	Управління матеріальними ресурсами	1
9.	Управління запасами	1
10.	Управління якістю продукції	1
11.	Сучасні концепції та перспективи розвитку операційного менеджменту. Побудова та оптимізація сітьових графіків	1
	Разом:	14

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Суть та значення операційного менеджменту	2
2.	Операційний менеджмент як різновид функціонального менеджменту	1
3.	Операційна система організації: структурно-процесна характеристика	1
4.	Організаційні аспекти та інструментарій прийняття управлінських рішень в операційному менеджменті	1
5.	Виробнича стратегія і конкурентоспроможність підприємства	1

6.	Планування та проектування операційного процесу на підприємстві. Управління проектами	1
7.	Управління операційною структурою на підприємстві	2
8.	Управління матеріальними ресурсами	1
9.	Управління запасами	1
10.	Управління якістю продукції	2
11.	Сучасні концепції та перспективи розвитку операційного менеджменту. Побудова та оптимізація сітьових графіків	1
	Разом:	14

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Суть та значення операційного менеджменту	4
2.	Операційний менеджмент як різновид функціонального менеджменту	4
3.	Операційна система організації: структурно-процесна характеристика	4
4.	Організаційні аспекти та інструментарій прийняття управлінських рішень в операційному менеджменті	4
5.	Виробнича стратегія і конкурентоспроможність підприємства	4
6.	Планування та проектування операційного процесу на підприємстві. Управління проектами	4
7.	Управління операційною структурою на підприємстві	4
8.	Управління матеріальними ресурсами	
9.	Управління запасами	
10.	Управління якістю продукції	
11.	Сучасні концепції та перспективи розвитку операційного менеджменту. Побудова та оптимізація сітьових графіків	6
	Разом:	62

7. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Теми на вибір:

1. Методи прийняття рішень, за якого питання зважується особами, що ніколи не займалися даною проблемою, але є фахівцями в суміжних галузях.
2. Назвати та охарактеризувати типи та моделі рішень в теорії прийняття рішень, коли ймовірність появи результату для кожної альтернативи є невідомою.
3. Організаційна структура управління підприємством, за якої будується управління як окремими функціональними сферами, так і проектами.

4. Назвати та охарактеризувати види просторової організаційної діяльності.

5. Аналізувати зовнішні фактори підприємства.

8. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тестові завдання:

1. Що з переліченого нижче не належить до сфери менеджменту організації:
  - а) управління НДДКР;
  - б) логістика;
  - в) фінансовий менеджмент;
  - г) операційний менеджмент.
2. Вид операцій, що не входять до подвійного тетраедру операцій:
  - а) збут;
  - б) транспортування;
  - в) виробництво;
  - г) сервіс.
3. Операційний менеджмент – це:
  - а) діяльність з управління процесом придбання матеріалів та їх перетворення на готовий продукт з постачанням цього продукту покупцеві;
  - б) діяльність, пов'язана з розробленням, використанням і вдосконаленням продукції чи послуг підприємства;
  - в) діяльність, спрямована на створення товарів чи послуг шляхом певних дій;
  - г) вид діяльності, що охоплює процеси виробництва чи надання послуг.
4. До факторів зовнішнього середовища організації прямого впливу не відносять:
  - а) постачальників;
  - б) конкурентів;
  - в) споживачів;
  - г) працівників організації.
5. Що з переліченого нижче не належить до основних компонентів внутрішнього середовища організації:
  - а) виробництво;
  - б) стратегія;
  - в) конкуренти;
  - г) технологія.
6. Операційна система може мати такий вигляд:
  - а) сировина → перетворення → сировина;
  - б) сировина, матеріали → виробництво → товар;
  - в) комплектуючі → транспортування → товар;
  - г) інформація → обмін → послуга.
7. Операційна система складається з:
  - а) підсистем планування і контролю, перетворення та забезпечення;
  - б) підсистем перетворення та забезпечення;

- в) підсистем перетворення та управління;
  - г) підсистем планування і контролю та перетворення.
8. Ремонтне, енергетичне, транспортне, складське господарство тощо належать до:
- а) переробної підсистеми операційної системи;
  - б) підсистеми забезпечення;
  - в) підсистеми планування та контролю;
  - г) підсистеми управління.
9. Одиначному типу виробництва не притаманно:
- а) використання універсального обладнання;
  - б) використання спеціального, автоматизованого обладнання;
  - в) використання працівників високої кваліфікації (вузької спеціалізації);
  - г) низький рівень завантаження обладнання.
10. Під час проектування операційної системи в сфері послуг не враховують:
- а) потребу клієнтів у відносно невеликих обсягах послуг;
  - б) розташування клієнтів і конкурентів;
  - в) потребу клієнтів у високій диференціації послуг;
  - г) обов'язковість створення служби з ремонту та обслуговування.
11. Операційна стратегія полягає в:
- а) розробленні загальної політики і планів використання ресурсів фірми, націлених на максимально ефективну підтримку її довгострокової конкурентної стратегії;
  - б) тому, щоб за допомогою операційної системи виробляти продукцію або пропонувати послуги з метою задоволення основних потреб споживачів;
  - в) прийнятті рішень, пов'язаних з розробленням виробничого процесу й інфраструктури, необхідної для його підтримки;
  - г) формуванні плану виробництва продукції.
12. Оберіть вірну відповідь:
- а) операційна стратегія є складовою частиною місії організації;
  - б) місія є частиною операційної стратегії компанії;
  - в) місія організації тотожна операційній стратегії;
  - г) місія є частиною тактики організації.
13. До аналізу зовнішніх факторів підприємства не відносять:
- а) аналіз загальноєкономічних, демографічних, політичних, правових та інших факторів;
  - б) аналіз інтенсивності зростання ринку, на якому працює підприємство;
  - в) обґрунтування доцільності інвестування в підприємство;
  - г) дослідження конкуренції на ринку.
14. Середньострокові цілі встановлюються на термін:
- а) квартал або рік;
  - б) від одного року до трьох;
  - в) п'ять років;
  - г) десять років.
15. Управління запасами на підприємстві належить до:

а) тактичних рішень, якщо обирається система постачання та управління запасами;

б) стратегічних рішень, якщо це стосується складування запасів для конкретного замовлення;

в) стратегічних рішень, якщо обирається система постачання та управління запасами;

г) тактичних рішень, якщо формується загальна схема користування запасами на довготривалій період.

16. Під час проектування виробу менеджер не повинен враховувати:

а) матеріал, з якого виготовляється виріб;

б) ступінь уніфікації елементів виробу;

в) форму виробу;

г) логістику процесу виробництва.

17. Креслення загального виду, схема найважливіших вузлів і специфікація формуються на етапі:

а) проектування робіт;

б) проектування процесу;

в) проектування виробу;

г) проектування оснащення.

18. Виробнича потужність – це:

а) максимальна кількість ресурсів, яку може перетворити операційна система у готову продукцію за одиницю часу;

б) максимальна кількість продукції, яку може виробити операційна система за одиницю часу;

в) максимальна кількість продукції, яку може виробити операційна система з наявних ресурсів;

г) максимальна кількість продукції, що може бути перетворена операційною системою у майбутніх періодах.

19. Вид просторової організації діяльності, за якої деталь переміщується між цехами, в яких встановлене однотипне устаткування, називається:

а) предметний;

б) технологічний;

в) поетапний;

г) обслуговування нерухомого об'єкта.

20. Організаційна структура управління підприємством, за якої будується управління як окремими функціональними сферами, так і проектами, називається:

а) лінійна;

б) проектна;

в) функціональна;

г) матрична.

21. Рішення, що обумовлені прийнятими приписами та розпорядженнями на підприємстві, називаються:

а) недостатньо залежними від суб'єкта рішення;

б) жорстко обумовленими;

- в) детермінованими; г) невизначеними.
22. Назвіть тип моделі рішень в теорії прийняття рішень, коли ймовірність появи результату для кожної альтернативи є невідомою:
- а) прийняття рішень в умовах визначеності;
  - б) прийняття рішення в умовах ризику;
  - в) прийняття рішення в умовах невизначеності;
  - г) прийняття рішень в умовах абсолютної невизначеності.
23. Прийняття рішень в операційному менеджменті не може базуватися на використанні:
- а) математичних моделей;
  - б) імітаційних моделей;
  - в) графічних моделей;
  - г) топологічних моделей.
24. Теорія прийняття рішень не застосовується під час:
- а) планування виробництва;
  - б) вибору обладнання;
  - в) складання розкладів;
  - г) моніторингу відвідування підприємства.
25. Метод прийняття рішень, за якого питання зважується особами, що ніколи не займалися даною проблемою, але є фахівцями в суміжних галузях, зветься:
- а) експериментальної оцінки;
  - б) метод неспеціаліста;
  - в) діагностики;
  - г) метод аналогій.
26. До факторів, що визначають можливість створення нового товару, не відносять:
- а) бажання власників підприємства розширити номенклатуру виробництва;
  - б) зміна рівня цін на аналогічну продукцію;
  - в) відсутність запасів товару;
  - г) збільшення цільової аудиторії на товар.
27. Для стадії зрілості життєвого циклу товару характерно таке:
- а) товар виробляється у незначних кількостях;
  - б) під час виробництва приділяється значна увага високій якості товару;
  - в) необхідна заміна товару новими більш функціональними аналогами;
  - г) застосовуються стабільні відпрацьовані технології.
28. До життєвого циклу товару не відносять стадію:
- а) впровадження;
  - б) нарощування виробництва і реалізації;
  - в) стабільного випуску та збуту;
  - г) ремонту та модернізації.
29. До переваг спільних розробок як метода створення нового товару належать:
- а) висока конкурентоспроможність продукту, що створюється;
  - б) дозволяє швидко впровадити товар у виробництво;

- в) отримання можливості виходу на ринок партнера;
- г) дозволяє витіснити конкурентів з ринку.

30. До переваг купівлі патенту або ліцензії як метода створення нового товару належать:

- а) висока конкурентоспроможність продукту, що створюється;
- б) швидке впровадження товару у виробництво;
- в) отримання можливості виходу на ринок партнера;
- г) витіснення конкурентів з ринку.

9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При викладанні навчальної дисципліни «Операційний менеджмент» застосовуються інформаційні та практичні методи навчання: класичні лекції, лекції-дискусії, практичні заняття, консультації з виконання самостійної та індивідуальної роботи студентів, а також виконання рефератів зорієнтованих на науково-дослідницький пошук студентів, підготовка коротких повідомлень на основі додаткової літератури курсу, письмові завдання при проведенні контрольних робіт.

Методи навчально-пізнавальної діяльності: пояснювально-ілюстративний метод, репродуктивний метод, метод проблемного викладу, частково-пошуковий або евристичний метод, дослідницький метод.

Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності: індуктивні і дедуктивні методи навчання, методи стимулювання і мотивації навчання.

10. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Відповідно до плану вивчення дисципліни «Операційний менеджмент» передбачається проведення поточного та підсумкового контролю:

- поточний контроль передбачає проведення опитування під час практичних занять;
- контроль виконання ІНДЗ та інших видів робіт;
- підсумковий контроль реалізується у вигляді іспиту.

Методи контролю:

1. Оцінювання знань студента під час практичних занять.
2. Виконання завдань для самостійної роботи.
3. Виконання ІНДЗ.
4. Проведення проміжних тестів.
5. Проведення поточного контролю.
6. Проведення підсумкового іспиту.

11. ФОРМА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Формою підсумкового контролю є іспит, який складається очно в період призначений деканатом або за індивідуальним графіком, який затверджується

навчальним планом. Основною формою підсумкового контролю є тестування, робота над практичним завданням та співбесіда.

12. СХЕМА НАРАХУВАННЯ ТА РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи з дисципліни здійснюється в балах відповідно до табл.12.1.

Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку.

Таблиця 12.1

Розподіл балів оцінювання успішності студентів з навчальної дисципліни «Операційний менеджмент»

Розділ I Поточне тестування та самостійна робота											Розділ II Підсумковий контроль	Всього
Змістовий розділ 1					Змістовий розділ 2							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11		
5	5	-	5	5	-	5	5	5	-	5	40	100

*T1, T2, ..., T14 – теми занять

Поточне оцінювання знань студентів проводиться протягом семестру у наступних формах:

- усного опитування студентів на практичних заняттях та оцінки рівня їх знань;
- перевірки правильності розв’язання практичних задач;
- експрес-опитування (в усній чи письмовій формі).

Загальна оцінка знань студентів за поточним контролем

Результати поточного контролю знань студентів в цілому (за усіма формами робіт) оцінюються в діапазоні від **0** до **60** балів.

Студент допускається до підсумкового контролю за умови виконання вимог навчальної програми та у разі, якщо за поточну навчальну діяльність він набрав не менше **36** балів.

Підсумкове оцінювання знань студентів

Підсумкове оцінювання знань студентів проводиться у формі іспиту.

Критерії оцінювання знань під час іспиту

Максимальна кількість балів, яку можна отримати на іспиті складає **40** балів (див. табл. 12.2).

Під час оцінювання відповіді на окреме питання додатково враховуються допущені недоліки та помилки, якими вважаються:

- неохайне оформлення роботи (не загальноприйняті скорочення, незрозумілий почерк, використання олівців замість чітких чорнил) (мінус **2** бали);
- неточності в назвах окремих економічних категорій та понять (мінус **4** бали).

Розподіл балів оцінювання при підсумковому контролі з навчальної дисципліни

Оцінка в балах за поточне оцінювання	Оцінка в балах за підсумкове оцінювання	Оцінка за національною шкалою
54-60	36-40	Відмінно
45-53	30-35	Добре
36-44	24-29	Задовільно
менше 36	менше 24	Незадовільно

Критерії оцінювання відповіді на теоретичні питання білету:

1. Повна відповідь на питання, яка оцінюється **«відмінно»**, повинна відповідати таким вимогам:

- розгорнутий, вичерпний виклад змісту даної у питанні проблеми;
- повний перелік необхідних для розкриття змісту питання економічних категорій та законів;
- здатність здійснювати порівняльний аналіз різних теорій, концепцій, підходів та самостійно робити логічні висновки й узагальнення;
- уміння користуватись методами наукового аналізу економічних явищ, процесів і характеризувати їхні риси та форми виявлення;
- демонстрація здатності висловлення та аргументування власного ставлення до альтернативних поглядів на дане питання;
- використання актуальних фактичних та статистичних даних, знань дат та історичних періодів, які підтверджують тези відповіді на питання.

2. Відповідь на питання оцінюється **«добре»**, якщо:

- відносно відповіді на найвищий бал не зроблено розкриття хоча б одного з пунктів, вказаних вище (якщо він явно потрібний для вичерпного розкриття питання) або, якщо:
  - при розкритті змісту питання в цілому правильно за зазначеними вимогами зроблені окремі помилки під час: використання цифрового матеріалу.

3. Відповідь на питання оцінюється **«задовільно»**, якщо:

- відносно відповіді на найвищий бал не зроблено розкриття чотирьох чи більше пунктів, зазначених у вимогах до нього (якщо вони явно потрібні для вичерпного розкриття питання);
  - одночасно присутні чотири чи більше типів недоліків, які окремо характеризують критерій оцінки питання;
  - висновки, зроблені під час відповіді, не відповідають правильним чи загально визначеним при відсутності доказів супротивного аргументами, зазначеними у відповіді;
  - характер відповіді дає підставу стверджувати, що особа, яка складає іспит, не зовсім правильно зрозуміла зміст питання чи не знає правильної відповіді і тому не відповіла на нього по суті, допустивши грубі помилки у змісті відповіді.

З урахуванням вищевикладеного результати іспиту оцінюються в діапазоні від **0** до **40** балів для студентів. При цьому, якщо відповіді студента на екзамені оцінені менше ніж на 30%, він отримує незадовільну оцінку за результатами іспиту та незадовільну загальну підсумкову оцінку.

Загальна підсумкова оцінка з дисципліни складається з суми балів за результати поточного контролю знань та за виконання завдань, що виносяться на іспит.

Загальна підсумкова оцінка не може перевищувати **100 балів**.

Загальна підсумкова оцінка в балах, за національною шкалою та за шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента (див. табл. 12.3).

Таблиця 12.3

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
66-73	D	задовільно	
60-65	E		
30-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-29	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

- робоча навчальна програма дисципліни;
- плани лекцій, практичних занять та самостійної роботи студентів;
- тези лекцій з дисципліни;
- методичні рекомендації та розробки для викладача;
- методичні вказівки до практичних занять для студентів;
- методичні матеріали, що забезпечують самостійну роботу студентів;
- тестові та контрольні завдання до практичних занять;
- перелік питань та завдань для поточного і проміжного контролю знань з дисципліни;
- перелік питань до іспиту, завдання для перевірки практичних навичок під час іспиту.

14. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна (базова):

1. Операційний менеджмент: Навчальний посібник/ І.А. Маркіна, О.М. Помаз, Ю.В. Помаз; За ред. І.А. Маркіної. – Полтава: ПДАА, 2018. – 224с
2. Операційний менеджмент: Навчально-методичний комплекс дисципліни [Електронний ресурс]: навчальний посібник для студентів спеціальності 073 «Менеджмент» / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: Т.А. Коцко. – Електронні текстові дані (1 файл: 2,93 мб). – Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. – 120 с.
3. Яковлев А.І. [та ін.]; ред. А.І. Яковлев, С.П. Сударкіна, М.І. Ларка Організація виробництва: підручник. Харківський політехнічний ін-т, нац. техн. ун-т. – Харків: НТУ «ХП», 2016. – 436 с.
4. Стратегія підприємства [Електронний ресурс]: навч. посіб. / А.П. Наливайко, Н.М. Гаращенко, Є.В. Прохорова; за заг. та наук. ред. д.е.н., проф., засл. діяча науки і техніки України А. П. Наливайка. – К.: КНЕУ, 2016. – 485 с.

Допоміжна:

1. Горьовий В.П., Аксентюк М.М. Методичні вказівки для вивчення дисципліни «Операційний менеджмент» для студентів ОКР «Бакалавр» напряму 6.030601 «Менеджмент». - К.: ТОВ «Аграр Медіа Груп», 2012. – 47 с.
2. Чейз Р. Производственный и операционный менеджмент / Р. Чейз, Н. Эквилан, Р. Якобс ; пер. с англ. - 8-изд. - М. : Изд. дом "Вильяме", 2004. -704 с.
3. Белінський П.І. Менеджмент виробництва та операцій: Підручник. - Київ: Центр навчальної літератури, 2005. - 624 с.
4. Гэлловэй Л. Операционный менеджмент. — СПб.: Питер, 2001. — 320 с.
8. Горьовий В.П. , Аксентюк М.М. Операційний менеджмент. К.: Аграр Медіа- 2011.-179 с.
5. Горьовий В.П., Збарський В.К., Срібнюк М.С. Організація і перспективи розвитку виробництва у сільськогосподарських підприємствах К.: ННЦ ІАЕ УААН. -2008.-136 с.
6. Козловский В. А., Маркина Т. В., Макаров В. М. Производственный и операционный менеджмент: Учеб. — СПб.: Спец. литература, 1998. — 366 с.
7. Козловский В. А., Маркина Т. В., Макаров В. М. Производственный и операционный менеджмент: Практикум. — СПб.: Спец. литература, 1998.— 216 с.
8. Макаренко М.В., Махалина О. М. Производственный менеджмент: Учеб. пособие для вузов. — М.: ПРИОР, 1998. — 384 с.
9. Минаев Э. С, Агеева Н. Г., Аббата Дага А. Управление производством и операциями: 17-модульная программа для менеджеров «Управление развитием организации». Модуль 15. — М.: ИНФРА-М, 1999. — 328 с.
10. Омеляненко Т. В., Задорожна Н. В. Операційний менеджмент: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. — К.: КНЕУ, 2003. — 236 с.

11. Операційний менеджмент (комплект навчальних матеріалів для студентів заочної форми навчання) / Укл.: Т. В. Омеляненко, Н. А. Тригубчак. — К.: КНЕУ, 2000. — 84с.

12. Планування діяльності підприємства: Навч. посіб. / За заг. ред. Є. Москалюка. — К.: КНЕУ, 2005. — 384 с.

13. Производственный менеджмент: Учеб. для вузов / С. Д. Ильенкова, А. В. Бандурин, Г. Я. Горбовцов и др.; Под ред. С.Д.Ильенковой. — М.: ЮНИТИДАНА, 2000. — 583 с.

14. Чейз Р., Эквилайн Н., Якобе Р. Производственный и операционный менеджмент: Пер. с англ. — М.: Издат. дом «Вильямс», 2001. — 704 с.

15. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ:

1. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського // Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua>.

2. Сайт безкоштовних електронних підручників онлайн // Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://pidru4niki.com>.

3. Офіційний сайт студентської електронної бібліотеки «ЧИТАЛКА» // Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://chitalka.info>.

4. Офіційний сайт онлайн-бібліотеки освітньої та наукової літератури // Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://eduknigi.com>.